

OBSAH

Oznamovací část

Vzduchojemy silničních vozidel a dozor nad bezpečností práce

Technické prohlídky traktorů - instrukce

Technické prohlídky motocyklů, kontrolní úkon č. 621, brzdová světla - činnost, instrukce

Nové označování pláštíků pneumatik značky BARUM pro autobusy, nákladní automobily a jejich přípojná vozidla

Schválení přístrojů a zařízení pro provádění technických prohlídek vozidel ve stanicích technické kontroly a měření emisí vozidel ve stanicích měření emisí

ČÁST OZNAMOVACÍ

VZDUCHOJEMY SILNIČNÍCH VOZIDEL A DOZOR NAD BEZPEČNOSTÍ PRÁCE

V souvislosti s prováděním státního odborného dozoru nad bezpečností práce pracovníky Inspektorátů bezpečnosti práce vznikla diskuse, zda vzduchojemy silničních vozidel jsou nebo nejsou vyhrazeným tlakovým zařízením podle vyhlášky Českého úřadu bezpečnosti práce (ČÚBP) a Českého báňského úřadu č. 18/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen vyhláška č. 18/1979 Sb.). Tato vyhláška je prováděcím předpisem k zákonu č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 174/1968 Sb.). K předmětné věci vydává Ministerstvo dopravy a spojů následující výklad a stanovisko.

Vzduchojemy silničních vozidel (zásobníky energie, stlačeného vzduchu pro brzdění) jsou součástmi (komponentami) brzdových zařízení těchto vozidel. Na provedení silničních vozidel a jejich kontrolu v provozu se vztahuje zákon č. 38/1995 Sb., o technických podmínkách provozu silničních vozidel na pozemních komunikacích a jeho prováděcí předpisy, vyhláška č. 102/1995 Sb., o schvalování technické způsobilosti a technických podmínkách provozu silničních vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 103/1995 Sb. o pravidelných technických prohlídkách a měření emisí silničních vozidel, ve znění pozdějších předpisů. Silniční vozidla jako celek, jejich ústrojí a komponenty, tedy včetně vzduchojemů brzdových soustav, přesto, že jsou tlakovými nádobami, nespádají proto pod působnost zákona č. 174/1968 Sb., ale pod působnost zákona č. 38/1995 Sb. Z působnosti zá-

kona č. 174/1979 Sb. jsou navíc vyjmuty přímo jeho vlastním ustanovením § 3 odst. 2 písm. b), který zní: „Působnost orgánů a organizací státního odborného dozoru se nevztahuje na technická zařízení, podléhající podle zvláštních předpisů dozoru orgánů na úseku národní obrany, dopravy a spojů, a na vybrané objekty ministerstva vnitra“. Vzduchojemy silničních vozidel proto nejsou ani vyhrazeným tlakovým zařízením ve smyslu vyhlášky č. 18/1979 Sb.

Výroba vzduchojemů, jako jednoduchých tlakových nádob, spadá pod působnost zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, a návazného nařízení vlády č. 175/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na jednoduché tlakové nádoby. Podle těchto právních předpisů jsou vzduchojemy brzdových soustav „stanovenými výrobky“. Podléhají proto povinnosti posouzení shody jejich vlastností s požadavky na bezpečnost výrobku a povinnosti vydání písemného prohlášení o shodě výrobku s technickými předpisy a o dodržení stanoveného postupu posouzení shody jejich výrobcem. Na tento druh výrobků se vztahuje harmonizovaná evropská norma ČSN EN 286-2, „Tlakové nádoby pro vzduchotlakové brzdy a pomocná zařízení motorových vozidel a jejich přívěsů“ a starší československá státní norma ČSN 30 3507, Vzduchové brzdy - Vzduchojemy - Technické předpisy.

ČSN 30 3507 je sice dosud platnou normou, ale již překonanou novými právními předpisy a na ně navazujícími technickými normami. Tato norma je nezávaznou, neharmonizovanou normou, která může být uplatňována jen v rámci konkrétních obchodních vztahů. Nemá obecně závazný charakter a její ustanovení nemohou být mimo rámeček

zmíněných obchodních vztahů vymáhána. Podán byl návrh na zrušení této normy.

Kontroly silničních vozidel v provozu, mající charakter odborného dozoru, jsou realizovány činností Stanic technické kontroly (STK) podle zákona č. 38/1995 Sb., který stanoví i lhůty provádění těchto kontrol. Předpisem, který stanoví rozsah a způsob provádění kontrol je vyhláška č. 103/1995 Sb. Kontrolní úkony, a k nim vztahující se technické podmínky, způsob kontroly a hodnocení závad, jsou uvedeny v příloze 1 této vyhlášky. Kontrolními úkony, vázajícími se k brzdovým soustavám vozidel, jejichž komponentami jsou i vzduchojemy, jsou kontrolní úkony řady 200. Vlastních vzduchojemů se týkají kontrolní úkony č. 213 - Převod provozní brzdy, č. 214 - převod parkovací brzdy a č. 216 - Těsnost brzdové soustavy. Provedení posledního kontrolního úkonu představuje i provedení provozní tlakové zkoušky (analogie tlakové zkoušky podle ČSN 286 - 2). Jiný typ tlakové či jiné zkoušky současně platné právní předpisy u vzduchojemů nevyžadují. Tyto předpisy nestanoví ani přípustnou délku života vzduchojemů.

Brzdové soustavy silničních vozidel jsou konstruovány a zkoušeny tak, aby vyhověly požadavkům Předpisu EHK OSN č. 13 - Jednotná ustanovení pro homologaci vozidel kategorií M, N a O z hlediska brzdění. Z hlediska zajištění bezpečné funkce brzdových soustav vozidel stanoví Předpis řadu požadavků, které zajišťují funkci brzdové soustavy i při poruše součásti nebo komponenty, která není považována za neporušitelnou. Vzduchojemy z tohoto pohledu nejsou tímto Předpisem považovány za neporušitelnou komponentu. Jejich funkce, jako zásobníků energie,

kteřá může být narušena v zásadě jen jejich netěsností, je podle požadavků uvedeného Předpisu jištěna několikerým způsobem, např. trvalým doplňováním energie ze zdroje, jehož minimální dimenze je stanovena, indikací tlaku vzduchu a signalizací poklesu tlaku vzduchu, jisticími ventily a víceokružností brzdových soustav.

Na základě uvedeného rozsahu jištění, uzákoněného režimu kontrol vozidel v provozu a dlouholetých provozních zkušeností, není nutné zavádět zvláštní revizní režim pro vzduchojemy. Komponenty brzdových soustav se provozují v souladu s pokyny pro provoz a údržbu, předepsanou pro vozidlo jeho výrobcem. Pokud pro ně zvláštní pokyny výrobcem stanoveny nejsou, mohou být provozovány až do poruchy nebo do vyřazení z provozu.

Při nejbližší novelizaci předpisů, zabývajících se technickými podmínkami provozu silničních vozidel na pozemních komunikacích a kontrolou vozidel v provozu, se předpokládá technologii kontroly vzduchojemů silničních vozidel podrobněji rozpracovat. Předepsané podmínky pro kontrolu vzduchových přetlakových systémů budou rozšířeny o tyto podmínky: „Vzduchojemy musí být identifikovatelné (tovární značení), musí být těsné, nesmí být deformovány, nesmí být na nich patrná velká plošná koroze nebo hloubková bodová koroze, nesmí být opravovány svařováním.“

Uvedený přístup k otázkám vzduchojemů silničních vozidel byl projednán s ČÚBP, který k němu vydal souhlasné stanovisko pod č.j. 1060/1.50/99 ze dne 6. května 1999. U ČÚBP byl uplatněn požadavek, aby s tímto oznámením byli seznámeni pracovníci Inspektorátů bezpečnosti práce.

V Praze dne 3. června 1999

Ředitel
odboru silniční dopravy:
Ing. Pavel Tunkl v.r.

(Vyřizuje: Ing. Kolrus, č.j. 23 931/99 - 0110)